

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

A MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a *SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT* Budapesten.

Megjelenik minden vasárnap egy ívnyi terjedelemben.	Szerkesztőség és kiadóhivatal BUDAPEST, Szentkirályi-utca 28b. sz. a. (SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)	A hirdetések árszabálya : A pályázati hirdetéseknek minden egyes szóért, minden közlés után 3 krajczár (6 fillér) fizetendő. <i>Egyéb hirdetéseknek:</i> egész oldal ... frt 16. — negyed oldal ... frt 4. — fél oldal ... „ 8. — nyolczad oldal „ 2. — A 30 kr. bélyegilletéket a hirdető fizeti. A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.
Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen. Előfizetési ár: egész évre frt 3. —. Kéziratokat nem küldünk vissza.		

A Tanítók Háza.

Mindig jóleső önérzettel gondolok a kalocsai Tanítók Háza-ra: az én fáradozásaim is hozzájárultak ennek az intézménynek létesüléséhez. Nem sok, de mégis valami, a mit mi, adai tanítók adtunk, gyűjtöttünk, — hangversenyen, műkedvelői előadáson, passió- és pásztorjátékokon szereztünk erre a célra. És, mert nagyon sok tanító úgy fogta föl a Tanítók Háza eszméjét, mint mi; mert a kegyes főpásztor a szerető buzdítás mellett, a szíven kívül erszényét is megnyitotta e nemes célra: s mert akadt ember, kinek az e téren való buzgólkodása határt nem ismer, esüggödni nem tud: a kalocsai Tanítók Háza már két év óta áll: a főegyházmegyei tanítóság, tanítóképzőintézeti és középiskolai tanító gyermekei ingyen s részben nagyon esckélyke díjért teljes ellátást, gondos vezetést, szigorú ellenőrzést kapnak és iskoláikat végezhetik: pedig az eszme csak öt évvel ezelőtt vetetett föl.

Mi kell tehát a Tanítók Háza létesítéséhez? Az, a mi a kalocsaiéhoz kellett...

Tanítókhöz irván, az ő teendőiket óhajtom itt vázolni részletesebben, hogy kimutassam, mily könnyű e munka — lelkesedéssel és ügyszeretettel, s hogy mennyire fontos munkát végzünk, ha a Tanítók Háza ügyében buzgólkodunk.

Mert föltétlenül szükséges, hogy e téren országos mozgalom induljon, s hogy lehetőleg minden egyházmegye kebelében az arra legalkalmasabb helyen Tanítók Háza létesüljön. Esztergomban és Veszprémben van már hasonló irányú mozgalom: tegye magáévá az ország katolikus tanítósága az eszmét, s látni fogja, hogy fáradságát siker koronázza.

Csak megindítani nehéz a mozgalmat; tovább folytatni s kitartással eredményre vezetni a mozgalmat, a dolog könnyebbik fele.

Mit tegyünk hát?

Egyházmegyéinkint, akár az egyházmegye székhelyén, akár valamely nagyobb középponton, a

hol t. i. többfajta iskola van, a tanítók vagy képzőintézeti tanárok csoportosuljanak s határozzák el, hogy az eszmét diadalra juttatják. Irjanak egy meleghangú kiáltványt a megye papságához, tanítóságához és közönségéhez; fejtsék ki ebben az ügy fontosságát, magasztosságát s hassanak a lelkekre. Vigyék mindent az ügyet a tanító-egyesületbe. A központi testület alakítson vegyes intéző bizottságot; a vidéki egyesületek is hasonlóképen járjanak el.

Indítsanak gyűjtést. Aljanak össze a vidék tanítói s rendezzenek hangversenyeket, műkedvelői előadásokat. Maguk is adakozzanak. E nélkül nem is lehet kivánni eredményeket.

Szerezzenek be különféle passió- és karácsonyi pásztorjátékokat. Tanítsák be az iskolás gyermekekkel s pár krajczár belepti díj mellett adassák elő akár az iskolában, akár a község valamely nagyobb termében.

Szerezzek meg e mozgalom támogatására a lelkészkedő papságot. Általánosan tapasztalható, hogy e téren a lelkészkedő papság lelkesedése és anyagi hozzájárulása a tanítósággal kiállja a versenyt, ha ugyan meg nem előzi, fölül nem haladja azt.

Kalocsa-egyházmegyében harminczhárom fiatal tanító állott össze volt zenetanárának vezetése alatt s a megye nagyobb helyein hangversenyeket rendez még ma is. — a vakáció hónapjaiban, — mikor szép alkotásuk már két éve áll, hogy az alapot nagyobbítván, kartársaik és a maguk gyermekeinek neveltetése, taníttatása minél kevesebb gondot okozzon.

Ez a lelkesedés, ez a kitartás tiszteletre méltó és például szolgálhat.

Uraim! Kedves kartársak! Szegények vagyunk. Maga a család egyszerű fontartása és megélhetése is nehéz, szinte elviselhetetlen teherként sulyosodik a vállainkra.

A gyermekeink taníttatására fordított minden krajczár égetően hiányzik az amúgy is csak a legszükségesebbekre szorított háztartásunkból.

A falun vagy kisvárosban élő kartársaink gyermekeinek városba küldése és taníttatása pedig — évenként százokról lévén szó — egyszerűen lehetetlen számba megy.

Hat ez így nem jól van. Ezen segíteni kell. S mivel a mostani tanügyi, társadalmi és politikai viszonyok az e téren való végleges rendezést egyszerűen kizárják, magunknak kell magunkon segítenünk.

Vagy azért, mert azt a szegény falusi és kisvárosi kartársat rossz viszonyok közé vetette a sors: jóra, szépre termett, eszes, jó gyermei is érezték ezt a kivétetést!?

Ha van a magasabb iskolák nélküli helyen működő kartársnak szorgalmas, jóeszü, becsületes gyermeke, ne tanulhasson tovább, mert az apja szegény? És az a becsületes, szorgalmas tanító keserőségeit még az is tetézte, hogy arra való gyermekét a sors mostohasága következtében nem taníttathatja?

Nem, uraim! Nem kicsinylem, keveslem én az iparos pályát. Tisztességes, szép foglalkozás az. S ha a mai — ipari tekintetben is átalakulásban lévő — viszonyok között túlságosan terhes is legtöbbször a küzdélme, az értelmes iparosok számát szaporítani szerfölött szükségesnek ismerem. De iparosaink kellő számban akkor is lesznek, ha a tanítók arra való gyermekei mind a szellemi pályára lephetnek. Intelligenciánk azonban még mindig kevés; *katholikus szellemű* intelligenciánk — fájdalom — mindig fogy és gyöngül: ezeknek a számát szaporítani, *katholikus intelligenciánkat* megerősíteni, a nemzet, a *katholizizmus* egyik legerősebb kérdésének ismerem.

Ennek a végzetlenül fontos teendőnek egyik igen lényeges, segítő faktorául ismerem én a Tanítók Házat. Ezért szólaltam föl e helyen ez ügyben. Ezért fáradtam régebben s ezért dolgozom ma is és fogok dolgozni, a míg élek.

Mert kartársaimon segíthetni és a *katholikus szellemű intelligenciát* nagyobbíthatni és erősíteni velem ezzel.

Uraim! Kartársak! Pár forintról, pár krajczárról van a szó évenként a mi részünkről. Ennyit saját gyermekeinkért, kartársaink jóvoltáért, a *kath. szellemű intelligencia* gyarapításáért adhat, áldozhat, elvonhat a saját szájától a legszegényebb tanító is. Ha minden tanító évenként pár hatost ad s csak egy forintot gyűjt, százezrek állanak pár év múlva e célra összegyűjtve.

Rajtunk áll tehát sorsunk és gyermekeink jövőjének és boldogságának biztosítása. A ki erre a célra fáradni érdemesnek nem tartja, filléréit sajnálja, nincs joga a panasznak.

Sok fából lesz az erdő; eseppekből a tenger. Krajczárból lesz a forint. Sok kicsi sokra megy. Sokan együtt esodákat tehetünk; magunkra hagyatkozva nem boldogulhatunk; mint oldott kéve: szethull nemzetünk.

A víz folyékony, ellentállni nem igen tud: s a sziklatömböt idők múltán átnyalja s forrásként folyva a völgyeken, üdit és termékenyít. A hulló

vizepp könnyű és gyöngé; s ha hosszú időköz hull egy helyre, a legkeményebb sziklát is kivájja, átlukasztja. Tudod, mi az erő? Akarat. Kitartás. Segíts magadon s az Isten is megsegít!

Dreiszigler Ferencz.

Utasítás

a Dreiszigler - Szokoly - Számord - Róvó - féle *katholikus ismétlő- és gazdasági ismétlő-iskolai olvasókönyv* földolgozásához.

Az 1868. évi XXXVIII. t.-cz. 1. §-a csak azt kívánja, hogy minden egészséges és épeszü gyermek 6—12 éves koráig iskolába járjon; de, hogy az ugyanezen törvényben előírt hat osztályt minden tanköteles el is végezze, nem követeli. Ez az intézkedés az oka annak, hogy az ismétlő- és mondjuk hozzá: *gazdasági ismétlő-iskola* tanulói között olyanok is akadnak, kik irni, olvasni és számolni is alig tudnak; a legnagyobb részük képzettsége sem egyforma: egy-egy évfolyamban 3—4—5—6 osztályt végzett tanulók verődnek össze. Az ismétlés ily viszonyok között bizony nehéz!

Ennek a nehéz föladatnak a megoldásával küzdök ez az olvasókönyv is. A szerkesztők minden igyekezete oda irányult, hogy olyan anyagot gyűjtsenek össze, a melyet a 3—4. osztályt végzett tanuló is megértsen, ez alapon részben ismétlje a szerzett ismereteit s bizonyos tekintetben előbbre is haladjon; de érdekelje az 5—6. osztályt végzett tanulót is, adjon alkalmat ezeknél is az ismétlésre, de egyszersmind nekik is nyújtson valami újat. Főleg azonban mégis arra törekedtünk, hogy e könyv anyaga előbbre vigye a tanulók ismereteit. E tekintetben különösen arra számítottunk és számíthattunk, hogy a tizenkét éves gyermek, — habár csak három-négy osztályt végzett is, — szellemileg érettebb s így olyan anyagot is elsajátíthat, a mely 8—10 éves korában értelmi erejét tán föllülmulta volna.

Hogy ez az olvasókönyv a tőle várható hatást megtegye, mindenekelőtt fontos, hogy az olvasmányok értelmeztesenek, magyaráztassanak; a melyeknél e célból szemléltetés szükséges, az meg is történjék. Mert idő jut rá. A vallás-erkölcsi olvasmányok alkalom szerint, illetőleg a rokontartalmú real-olvasmányokkal egy időben tárgyalassanak.

A hol minden évfolyamot külön tanító vezet, az alább részletezendő beosztás mellett, minden olvasmányra átlag három félóra jut; s így a rövidebb olvasmányokra kevesebb idő fordíthatván, az ismétlő-iskolának a *könyvek értelmes olvasását* előkészítő munkáját támogató hosszabb olvasmányok tárgyalására tehát négy, esetleg öt félóra is fordítható.

A gazdasági ismétlő-iskolákra vonatkozó miniszteri, és az általános ismétlő-iskolák tervét megállapító püspökkari elaboratum szerint az évi minimális nyolcz hónapi tanidőből az őszi és

tavaszi időben heti két és a téli időben heti öt órá tartandó. A hitoktatást az őszi és tavaszi időben a heti két órá fölül kell végezni.

Mindezeket figyelembe véve, — a hittanon kívül, — az egész évre egy-egy osztály a legszűkebb számításal 110 órát, illetőleg 220 félórát tanulhat. Az őszi és tavaszi (október, április—május) hónapokban 40, a téli (november—márczius) hónapokban 180 félóra tanidőt számíthatunk egy-egy évfolyamra. Ha a nyelvtant és olvasást, valamint az egészségtant és éneket csupán a téli hónapokban gyakoroltatjuk, az őszi hónapokban a számtanra, természet-ismeretre, gazdaságtanra 4—4, a földrajzra és történelemre 2—2 félóra, a tavaszi hónapokban, az előbbi arány szerint, 6—6 és 3—3 félóra jut. A téli hónapok óraszám-aránya aztán így alakulna: énekre 5 félóra, nyelvtan és olvasásra 20—20 félóra; földrajz és történelemre 20—20, természet-ismeretre az egészségtannal 35, a gazdaságtanra 40 félóra.

A hol pedig egy tanító végzi az ismétlősök tanítását, ott sines elveszve minden, ha a következő beosztást tartjuk szem előtt. Ne tanítsa a tanító a három évfolyamot külön-külön, hanem egyszerre, mintha egy osztály volna. Tehát a tizenkét évesek ne képezzenek külön első osztályt, a tizenhárom évesek második, a tizennégy évesek pedig harmadik osztályt; hanem egy csapatba foglalja a tanító az összes 12—13—14 éveseket s egyszerre tanítsa őket, oly formán, hogy az egyik évben tanítja ez Olvasókönyv *Egyik évfolyamát*, a másik évben a *Másik-* és a harmadik évben a *Harmadik évfolyamát*. A következő évben aztán újból kezdí ezt az eljárást.

Az alábbi két táblázatban tüntetjük föl, hogy miként osztható be három- és az egy-tanítós iskola heti óraterve.

Az a körülmény, hogy ezen beosztás mellett a fentebb kitételezett óraterv évről-évre szintén megtartható, nagyon ajánlatossá teszi e változó rendezés alkalmazását. Az pedig, hogy az e könyvben fölvetett anyag egyenes vonalban bővíül: hogy továbbá az ismétlés természete ilyen változó berendezést tűr; és hogy minden tanuló a három év alatt az egész anyagon föltétlenül keresztül megy: támogatja ennek a — szükség alkotta — beosztásnak figyelembe vételét.

Az A) tervezet szerint az őszi és tavaszi hónapok hitoktatása a templomi prédikáczió történetik, Olvasás, nyelvtan és ének nem tanítatik. A földrajz és történet közös félórája akár változva a földrajzra és történetre használható, akár pedig úgy, hogy p. o. ősszel földrajzot, tavasszal történetet taníthatunk e közös órákon. A téli hónapok énektanítására kell csupán megjegyzést tenni; a mennyiben énekelteni havonként csak félórát lehet s e félórát a természet-ismereti és egészségtani órákból kell fölhasználni.

A B) terv szerint, mint az fentebb kifejtett, az I., II., III. évfolyam, évenként váltakozva, együtt tanítatik, mintha egy osztály volna. Egyéb-

A) Heti óraterv a háromtanítós ismétlő iskola számára.

Osztály	Óraterv									
	Hitoktatás	Hitoktatás	Történelm., alkott.	Földrajz	Term. ism., egészségt.	Gazdaságt.	Számtan	Olvasás	Nyelvtan	Ének (havonként)
Ószi és tavaszi hónapok	I.	Prédikáció		1/2	1/2	1/2	1/2	—	—	—
	II.			1/2	1/2	1/2	1/2	—	—	—
	III.			1/2	1/2	1/2	1/2	—	—	—
Téli hónapok	I.	1/2	1/2	1/2	1	1	1/2	1/2	1/2	1/2
	II.	1/2	1/2	1/2	1	1	1/2	1/2	1/2	1/2
	III.	1/2	1/2	1/2	1	1	1/2	1/2	1/2	1/2

B) Heti óraterv az egytanítós ismétlő iskola számára.

Osztály	Óraterv									
	Hitoktatás	Hitoktatás	Történelm., alkott.	Földrajz	Term. ism., egészségt.	Gazdaságt.	Számtan	Olvasás	Nyelvtan	Ének (havonként)
Ószi és tavaszi hónapok	I.	Prédikáció								
	II.			1/2	1/2	1/2	1/2	—	—	—
	III.									
Téli hónapok	I.									
	II.	1/2	1/2	1/2	1	1	1/2	1/2	1/2	1/2
	III.									

ként az A) tervezetre vonatkozók veendőek itt is figyelembe.

Az úgynevezett gazdasági ismétlő-iskola nem más, mint a közönséges ismétlő-iskola, azzal a különbséggel, hogy az állam az ő iskoláinak ezen fokát gazdasági tananyaggal egészítette ki. A Szent-István-Társulat kiadásában megjelent s már 1886-tól közkezen forgó Mocsy-Petrovácz-Schultz-féle olvasó- és tankönyvek a mindennapi iskola gazdasági oktatásának fontos kérdését megoldván, a dolog természetében fekszik, hogy ezzel együtt már akkor megoldottat a katolikus iskolák ismétlő tanfolyamának gazdasági oktatása is. A katolikus iskolák legnagyobb részének tehát a kormány e nemű intézkedése nem új és különös szervezeti intézkedéseket nem is tesz szükségessé. Itt kell megjegyeznünk, hogy a gazdasági és kertészeti oktatás iskolakert és gazdasági gyakorlatok nélkül alig ér valamit. Azért a tanító és az iskolai hatóság odahasson, hogy az iskolakertben bemutatható gazdasági és kertészeti dolgok mindenikét jól megfigyeljék a gyermekek s azokban a munkákban közvetlenül is részt vegyenek. Jobban vezetett gazdaságokat szemléljenek és a helyi gazdálkodási eljárás — a kellő tapintattal — szövé tétessék és a hibák kiigazíttassanak.

Ez a könyv a gazdasági oktatás tekintetében is csak rendező, szélesbítő és mélyítő munkát van hivatva végezni.

Hogy mindezt s mindent katolikus szellemben teszi, igen természetes. És hogy az ismeretek gyarapodása e szellemben történjék, adja Isten!

HIVATALOS KÖZLÉSEK.

Meghívó. A *kassa-vidéki római katolikus tanító-egyesület* folyó évi közgyűlését augusztus hó 23-án Kassán a katolikus legényegyesület termében fogja meg. Ezen, melyre az egyesület tagjai és a tanúgy barátok tisztelettel meghívottak. A gyűlést szentmise előzi meg, mely délelőtt 9 órakor fog az Egek Urának bemutatni. Enyiczke, 1899. augusztus 6. *Tomeskó* Alajos, egyesületi elnök.

EGYESÜLETI ÉLET.

Tanítói gyűlések. Az *Udvarhelyi róm. kath. esperes-becsei általános tanító-egyesület* évi közgyűlését folyó év július hó 10-én Korondon tartotta Jung-Cseke Lajos apát-esperes úr elnöklété alatt. Délelőtt 10 órakor «Veni Sancte» tartott eszendő szentmisével, mely után az iskola termébe gyűltek a tanító-egylet majdnem teljes számban megjelent tagjai. Elnökölő apát-esperes úr megnyitójában elismerését fejezte ki a leolyt tanévi évzáró vizsgálatok jó eredményeire, majd kántári szeretetre, felelősségre iránti bizalomra, majd a tanköteles kört elhagyott gyermekek és fiatalok továbbképzésére «olvasó-egyletek», «oktatási» föllátására bizdította a kerületben működő tanítókat. Az erdélyi, gróf-püspök úr táviratban üdvözöltetett, melyre ő méltósága köszönettel felelt, áldását küldvén a gyűlés sikeres működésére. Egyleti főjegyző fölvázlta a múlt évben Hon-Lövetén (a «Szt. Keresztbánya» megtekintésével, az «almási barlang» és a «Király (ürdő)-hoz való kirándulással egybekötött gyűlésről szóló, valamint a választmányi gyűlésen fölvevett jegyzőkönyveket, melynek hírelesítése után beszámolt a «fiók-körök» évi működéséről, szép fölvázolásban szólva tanítótársaihoz. Majd a pénztárnok tette meg jelentését a pénztár állásáról. Bahint Karoly, kádicsfalvi tanító, érzéssel és nagy gyakorlatossággal szavalt Arany János «Honvéd övezgye» és Barabás József székelyi kántor-tanító ihletett komolysággal Tarkányi Béla «Coriolán» című költeményét. Mindket szavaltatért jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott. Sándor Demokos, sz.-keresztúri t. közpö-intézeti tanár úr elfoglaltsága miatt még nem jelenhetvén, nagy paedagogiai gyakorlatossággal az «Nevelés és tanítás» című alatt, a népközlési tantárgyak bírálatáról, gondosan összeállított dolgozatát olvasta föl megbízottja, Oláh Antal sz.-keresztúri plébános úr, melyért a közgyűlés a fölvázoló úr által őszinte köszönetet és üdvözlötet küldött a dolgozat szerzőjének. Új tisztviselőket megválasztattak: Márton Sándor Káp, oláhfalvi kántor-tanító, elnök, Gál Sándor, oroshágyi kántor-tanító, főjegyző, Bahint Karoly, kádicsfalvi tanító, aljegyző és Barabás József, botlentalvi kántor-tanító, pénztárnoknak. Az elnök úr még egyszer üdvözölvén a megjelent pap- és tanítókat, a gyűlést bezárta, mely után közeled volt. Ebéd után testületileg vonult le a társaság a korondi ürdő megtekintésére, hol este közeled volt. Másnap 11-én a gyűlésnek ott maradt tagjai a program szerint lerándultak *Parajdra* a «Gyulagyár» és «Sóbánya» megtekintésére. A gyulagyárból a sóbányához ment a társaság. Félelemmel indult gyertyafény alatt a kirendelt vezetők kalauzolása mellett az iszonyú mélységbe, míg egy karral ellátott sókarratra ért, honnan a kivilágított bánya mélységes rémességében gyönyörködött. A sókarraton végigmelve, sófalak között sólépcsőkön ért a sóbánya fenekére, hol egy roppant nagy goth-stylü templomban kerpzei magát az ember, melynek falai, mennyezete és alsópadlása is márvány helyett egy daraból álló só minden szakadás nélkül. Mintegy 100—120 méternyire e földalatti templom fenekéről, fahasító-szegeket verve fabotokkal, fejtik az oszlopvastagságú négyöt méter hosszúságú söt, melyet aztán szállításra alkalmas darabokra törnek, gyakorlatl ügyességgel. Drótköteleten függő tizenkét löerejü huzaton vontatnak föl a fölszínre egyszerre 50—60 szekerre menő kösöt. Visszaindulva, a régi tárna tekintetett meg, melyet zsupokkal világitottak ki. A sok lépcsőn ismét az Isten szabad ege alá érvén, önkénytelenül is hála és imádás takad a szív-

ben a hatalmas Gondviselés iránt, bámulva azon nagy böles alkotást és természeti törvényeken nyugvó rendszert, melylyel oly szépen elrendezte a természetet, gondoskodván haláttalan teremtményeiről. A bányanagy úr szíves előzekénységét és áldozatkészességét szívvelyesen megköszönve, szép emlékekkel, sok ismeretekkel gazdagulva, oszlott szét a társaság és mentek edes otthonukba. Gál Sándor, egyleti főjegyző.

VEGYESEK.

Szent István napja. Az első magyar apostoli királyi nap, szent Istvánnak az emlékünnepét a szokásos kegyelettel ülik meg az idén is a fővárosban. Az ünnep augusztus 20-án reggel hétkor kezdődik a budai királyi palota kapuzatában rögtönzött kápolnában, melyet azért állítanak föl, mivel a szent Zsigmond-kápolna jelenleg újjáépítés alatt van. A Szent-jobbot az istentisztelet alkalmával hozzák le a koronateremből, a hol jelenleg őrzik. A szent ereklyét körmenetben viszik a koronázó Mátyás templomba, a hol ünnepi istentisztelet lesz, a melyen *Vasváry* Kolos bíboros hercegprímás pontifikal. Kilenced óra tájt lesz az ünnepi szentbeszéd, melyet dr. *Csiszárók* János, kassai theologiai tanár tart. Istentisztelet után a Szent-jobbot körmenetben viszik vissza a királyi palotába. Az egyházi szertartásban a fővárosi összes világi és szerzetes-papság vesz részt.

A holtkéz. *Hetyey* Sámuel püspök, a «Miasszonyok»-ról nevezett pécsi zárda főnöknőjének 350 frtot bocsátott rendelkezésére, hogy ezen összegből a zárda tanintézetében hiányzó természettani eszközöket és térképeket beszerezhesse.

Az **Eötvös-alap** gyűjtő- és kezelő-bizottsága ülést tartott, a melyen fölvázlástak a közoktatási miniszter leiratát a *Tanítók házának* megvételéről. Az Eötvös-alap országos tanító-egyesület már tíz éve foglalkozik azzal a szép eszmével, hogy tanítók jelesül tanuló fiai számára a fővárosban internátust létesítsen. A *Tanítók háza*-ban az internátuson kívül a «Pedagógiai Könyvtár» és az «Országos Tanszermuzeum»-ot is magában foglalná. Az *Eötvös-alap*, hogy ez intézményt, ha szerény kezdettel is, de a megvalósítás stádiumába vigye, házat vett a Szentkirályi-utcában (47. és nem 49. szám alatt), a maga tőkejéből és a maga felelősségére s ezt a házvetelt a miniszter helyett és nevében *Zsilinszky* Mihály államtitkár is tudomásul vette, elismerését fejezvéen ki egyttal az *Eötvös-alap* elnökségének és utasítván a végleges szerződés megkötésére. A ház tehát az *Eötvös-alap tulajdona* és egyelőre nem a kormányé. Ezután a régi alapszabályok némely idevágó pontjának módosítása következett, mire az ülés véget ért.

Szent-István-Társulat, Budapest. Az új tanév közeledtével föl hívjuk katolikus iskoláink t. vezetőinek, tanítóinak szíves figyelmét a társulati könyvkiadóhivatalra, hol a társulati kiadványokon kívül az összes katolikus tanintézetekben használt tankönyvek mindig készletben tartatnak, esetleg azonnal beszerezhetnek. Az iskolai fölszereléshez szükséges *szemléltető képek*, *bibliai* és *természettajzi fali-képek* könyvalakban vagy fölhuza, *fali-térképek*, *földgömbök*, *számológépek*, szóval az összes szükséges és előirt taneszközök állandóan nagyobb mennyiségben vannak raktáron. Ott, hol rendes könyvkereskedő ninesen, tömegesebb tankönyv-megrendelésnél a szállítási díj fedezésére százalékot hozunk levonásba. A tanszerek árából százalékot nem adunk, de azokat bérmentve szállítjuk. A föltisztelendő iskolaszéki elnök urak ajánlására a tankönyveket 2—3 havi törlesztésre is szállítjuk. A kiadóhivatalunkhoz érkező megrendelések lehetőleg postafordultával lesznek elintézve. Kiadásunkban újban következő tankönyvek fognak még az *iskolaév kezdete* előtt megjelenni: *Mócsy-Petrovics-Walter*: Magyar Olvasókönyv a fiúiskolák V—VI. osztálya számára. *Ember Károly*: Katolikus falusi iskolások Olvasó- és Tankönyve. Az osztaltan katolikus népközlak III—VI. osztálya számára. — Földrajz. I. rész. (III—IV. osztály részére.) — Földrajz II. rész. (V—VI.

osztály részére.) — Magyar nyelvtan. (II—VI. osztály részére.) — Magyarok története és Alkotmánytan. (IV—VI. osztály részére.) — Természetrajz. (V—VI. osztály részére.) — Természettan. (V—VI. osztály részére.) — Gazdaságtan. (V—VI. osztály részére.) — *Németh Gyula*: A keresztény katolikus Anyaszentegyház rövid története. — *Drosgyiger, Számord, Szokoly és Róvó*. Olvasókönyv gazdasági és ismételő-iskolák számára. Ára kötve 50 kr. — *Schallt Imre*: (Mócsy-Petrovácz és Walter Magyar Olvasókönyve után fordítva): Német Olvasókönyv a II. osztály részére. Ára kötve 24 kr. — Ugyanaz a III. osztály részére. Ára kötve 30 kr. — A jövő 1899—1900-iki tanévre szóló hivatalos tankönyvjegyzék megjelent s abból kívánatra ingyen és bérmentve szolgálunk. Bármely *sajtókiadású* tankönyvből kívánatra *készítséggel küldünk mutatványul tiszteletdíjmentesen*. Megrendelések czíme: Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatala. (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.)

Szerkesztői üzenetek.

F. F. Zsolics. Az előző szám hozott értesítést. Köszönet a figyelemért. — **M. G. Alsó-Szűcs.** Azt írja, hogy a kántortanító, a ki egyúttal körjegyző is, a lapot magához jaratja és nem ad módot arra, hogy ön is olvashassa. Ez nem helyes. A lapot a Társulat a erómai katolikus iskola tanítójának) küldi s ha az iskolánál több tanító működik: az egyiknek épen olyan joga van ahhoz, mint a másiknak. — **V. S. Ar-Maróth.** Az árvaház-alap javára szánt adományok átvételére föl van jogosítva a Katolikus Tanítók országos bizottságának pénztárosa. *Walter Károly* székesfevárosi igazgató, VI. ker., Érsek-utca 2. szám. Üdvözlét. — **Z. F. Pilis-Csabán.** A fizetésbe a kántori jövedelmek is beszámíttának: emelöfgya kiegészítés iránt nem folyamodhat. — **Zs. A. Csorna.** Kérjük, küldje be ismét. Levélben többet. — **M. M. Szatmár.** A legnagyobb készítséggel támogatjuk. — **A. F. Pankotán.** Áttettük a M. T. K. titkári hivatalához. A választ onnan hamarosan megadják. — **Zs. J. Csontosfalva.** Beérkezett. Az alkalmi czikkeknek elsőbbséget adunk. — **B. V.** Várjuk a hozzászólást. — **Sz. J.** Az önéletrajz vonatkozólag több hozzászólás érkezett szerkesztőségünkhez. Legközelebb mi is megadjuk véleményünket. — **K. M. Feketekút.** A katolikus tanítók országos segélyalap osztó-bizottságának ülése e hó 20-ika utáni napokon lesz. Levelének egyéb kérdéseire levélben válaszoltunk.

Felelős szerkesztő: **Ember Károly.**

PÁLYAZÁTOK.

Esztergom érseki megye.

Kőhidgyarmatra (Esztergom-m.) két tanító kerestetik. Javadalmazásuk, az egyiké: 300 forint, 76 forint államségély, két öl dorongfa és lakás. A másiké: 50 frt, 330 forint államségély, két öl dorongfa és lakás. Fölszerelt kérvények az *esperesi hivatalhoz, Bátorkeszi, augusztus 25-éig* adandók be. 2—3

A **basóczi** róm. kath. osztatlan egy osztályú tót nyelvi iskola önálló tanítói állomására pályázat hirdettetik folyó évi *augusztus 25-ig*, mely napon a választás lesz meg-ejtve. A hitközségtől 305 forint s okleveles tanítónak az államtól 95 forint kiegészítés van biztosítva. Van egy szoba konyha és kamrából álló lakása házikerttel. Az állomás szeptember 1-én elfoglalandó, mely naptól a fizetés is számítatik. A kérvények kellően fölszerelve, a basóczi róm. kath. iskolaszékre czimezve, a *pobedimi* (Nyitra-megye) *plébánia-hivatalhoz* küldendők, legkésőbb *augusztus 20-ig*. Okleveles övönök is pályázhatnak.

Pobedimben (Nyitra-m.) másodtanítói állomás betöltendő. Fizetése 300 forint, de okleveles tanító részére 100 forint kiegészítés kieszközlése biztos az állam pénztárából. Van egy szobából álló lakása fűtéssel. A tannely magyartót. Pályázati határnap *augusztus 25-ig*, mely napig a *pobedimi* róm. kath. iskolaszékhez intézendő kérvények

a pobedimi plébánia-hivatalhoz küldendők, választás *augusztus 27-én*. Az állomás szept. 1-én elfoglalandó, mely naptól a fizetés is számítatik. Jó irással bíró a jegyző-nél szerezhet 60—80 forintot. Okleveles övönök is pályázhatnak.

Garam-sölymosi róm. kath. tanítói állomásra folyó évi *szeptember 3-áig* pályázat hirdettetik. Jövedelme: a község pénztárából 154 forint, a Simor-alapból 70 forint. Tandij, iskola fűtése, tisztogatása czimén minden iskolába járótól 1 forint 87 kr. és fél pozsonyi mérő buza, van legalább 50 tanköteles, 21347/1000 szántóföld, két telénru legeltetési joga, fajzasi joga egy fél telekarányában, a faskola kezeléseért 15 forint. Ezen javadalmazásért az ismételő-iskolát is tartani köteles. A tót nyelv ismerete szükséges. Lakása áll két szoba, konyha, kamara, istálló és kiz házikertből. Képesített tanítók és tanítónők fölszerelt folyamodványaikat *Báthly Gyula* lévai kerület esperes-tanfelügyelőjéhez küldjék Garam-Ujfaluba, Bars vármegye.

A **bátorkeszi** róm. kath. osztálytanítói állásra *augusztus 20-ig* pályázat hirdettetik. Fizetése: 374 forint, egy szoba fűtőanyaggal: mellékjövedelem 50—60 frt. Kötelesség: egy osztályban és ismételő-iskolában tanítani, ha férfi tanító, a kántorságban segédkezni. Bátorkesz, 1899. augusztus 3-án, *Moiszermann Ignác*, esperes-plébános.

Bácsa községben (Győr mellett) az ujonnan rendezesített osztálytanítói állásra pályázat hirdettetik. Fizetése, reménylhető államségéllyel 400 forint; butorozott szoba, fűtés és takarítással. Kötelessége az egyik osztályban tanítani, ismétlősöket fölvaltva s a kántorságban esetleg segédkezni. Pályázhatnak nótanítók is. Kérvények *augusztus 25-ig* az iskolaszékre czimezve, a ulirothoz küldendők. *Mihalovics Ferenc*, plébános.

A **vásárúti** (Csallóköz) róm. kath. népiskolánál a II-od tanítói állásra pályázat hirdettetik. Javadalma: egy butorozott szoba fűtéssel, hitközségtől 300 forint, államségély 100 forint havi részletekben. Kötelme az I—II. osztály valamint az ismétlők tanítása: a kántorságban díj nélküli segédkezés. Személyes bemutatkozás előny. Oklevéllel ellátott kérvények az elnökséghez küldendők. Választás *augusztus 27-én*. Az állomás szeptember 1-én elfoglalandó.

A **nagy-kereskényi** plébániához tartozó *kis-kéri* kántortanítói állomásra *szeptember 20-ig* pályázat hirdettetik. 185 forint, államségéllyel 400 forint. Több mellékes is van.

Veszele község (Nyitra-m. posta Rakovics) r. kath. iskolájához két segédtanítói állásra *augusztus végéig* pályázat hirdettetik. Mindegyiknek évi fizetése 300 forint és 100—100 forint államségély, közös lakás, egy öl fával (esetleg külön lakás). Tanítási nyelv magyartót. Tanítók hiányában tanítónok vagy övönök is pályázhatnak. Az állás szeptember 13-án elfoglalandó. A kellően fölszerelt folyamodványok az elnökséghez küldendők. Az *elnökség*.

A **vág-királyfai** róm. kath. népiskolához osztálytanító kerestetik. Javadalom: 310 forint a hitközségtől, államségély 90 forint és egy butorozott szoba. Vezet egy osztályt, tanítja az ismétlőket. Kántoriakbani jártasság előnyt nyújt. Választás *folyó hó 27-én*, mely ideig a kérvények az iskolaszéki elnökre czimezve, beadandók. Vág-Királyfán, (Nyitra-m.) 1899. augusztus 6. *Kovács István*, 16 tanító.

Magasfalu (Hochstettno, Pozsony vm., posta helyben) róm. kath. tót nyelvi I. és IV. osztálytanítói állomásra 1899. *augusztus 25-ig* pályázat hirdettetik. Fizetés egyenkint 400 forint utólagos tizenkét havi részletekben pontosan fizetve, egy a legszükségesebbekkel fölszerelt szobából álló lakás és két öl fa, vagy beváltva 20 forint saját használatára. Kötelességek: egy osztályt (első vagy negyedik) önállóan vezetni; az egyházi szertartásoknál a kántortanítónak szükség esetén a plébános rendelkezé- re segíteni, a gyermekekkel a templomba járni és az ismételő-iskolát tanítani. Az iskolai év a folyamatban lévő iskolae-építkezés miatt október hó 1-én kezdődik. Féllegesítésöket egy próbaév leteltével kapják. Magyar és tót nyelv tökéletes bírása követeltetik. Zenébeni jártasság, úgy mint német nyelv ismerete előnyös. A folyamodók tüntessék ki folyamodványaikban, vajjon az I., vagy a IV. osztályhoz pályáznak-e. A folyamodványok oklevél és valamennyi eddigi működési bizonyítványokkal fölszerelve, az iskola-

szőkre czimezve, ft. *Köfrányi Alajos*, pozs.-besztercei esperes-plebánosnál (posta: Pozsony-Beszterce) nyujtandók be. Csak oklevelesek pályázhatnak.

Dorogh község róm. kath. népiskolánál ujonnan szervezett másodtanítói állásra pályázat kirdettetik. Javadalmazása: polgári évre 400 forint, egy szoba és konyhából álló lakás. Kötelessége: a megállapítandó osztályok vezetése és a növendékek a szentegyházba vezetése és azok fölötti fölügyelet. Német nyelvben némi jártasság kívánatos. Pályázhatnak okleveles tanítók és tanítónők; utóbbiak a női kézimunka tanításáért az egyes növendékek után külön javadalmazásra számíthatnak. Kérvények *augusztus 27-ig* a róm. kath. iskolaszékhez *Dorogh-ra* (Besztergom-m.) intézendők. 1—2

A **nyitra-ludanyi** r. kath. tanítói magyartól állomásra *augusztus 26-ig* pályázat hirdettetik. Fizetése: 200 forint, két öl fa és butorozott szoba. Pályázhatnak tanítónők, esetleg a tanításban már némileg begyakorlott óvónők is. *Plebánia-hivatal*.

Egri érseki megye.

Erdőtelekre (Heves-m.) egy róm. kath. segéditanítói állásra pályázat nyittatik. Javadalma: 200 forint, egy szobából álló lakás és elemezés a kántor-tanítónál. Kötelessége: az I-ső osztály és a leány ismétlő-iskola vezetése, a kántorral való segédkezés. Pályázatok *augusztus 28-ig* *Vass József* erdőteleki plebánoshoz küldendők. 2—2

A **sajo-örösi** (Borsod-m.) róm. kath. fiók-egyház tanítói állomásra pályázat hirdettetik. Évi javadalma: 1. Mindennapi iskolásoktól 4 forint, mintegy 90—100 forint. 2. Egerből 80 forint. 3. Iskolafentartó uraságtól 60 forint, 4 hektl. búza, 12 hektl. rozs, 4 hektl. árpa, 16 kl. só, 60 lt. főzelék, egy öl puhafa, 1000 öl kukoriczatörlő, melyet az ország szánt fel és a termést behordja, 1 drb tehén téliyan tartás, 2 drb sertés nyaralás. Ismétlő-iskolások után 50 kr. összesen mintegy 10 forint. Kötelessége a litániákat is vezetni. Lakása: két szoba, konyha, kamra, azonkívül istálló is van és egy kis kert használatra. A kellően felszerelt kérvények *Meyer Béla sajo-örösi* lelkész-helyetteshez *augusztus 15-ig* küldendők. 1—3

A **sajo-varkonyi** róm. kath. iskolánál egy tanítói állomásra pályázat hirdettetik. Fizetése: 1. 350 forint előleges havi részletekben a község pénztárából; 2. a mindennapi tankötelesektől 40—40 krajczár, az ismétlősöktől 50—50 kr. tandíj; 3. egy butorozott szobából álló lakás búttal. Kötelessége a felső vegyes osztályt és az ismétlőtanítást tanítani. A kellőleg felszerelt folyamodványok *augusztus 30-ig* az iskolaszék elnökségéhez küldendők. Az állás szeptember 30-ig elfoglalandó. Magántanítás által a jövedelem fokozható. Kelt Sajo-Várkony, 1899. július 23-án tartott iskolaszéki ülésből. *Nagy Antal*, plebános, iskolaszéki elnök. 1—2

A **tarna-bodi** (Heves-m.) róm. kath. iskolánál rendszerszerűen új önálló tanítói, esetleg tanítónői állomásra pályázat hirdettetik. Javadalma: 1. a hitközségtől 50 frt; 2. államségélyből 350 forint. Szabad lakás, mely állani fog két szoba, konyha, kamra és kertből, melynek építése a jövő tavaszon veszi kezdetét. Addig lakásról a hitközség gondoskodik. Pályázati kérvények *augusztus 27-ig* a hononádi róm. kath. plebániára küldendők. A megválasztott tanító, vagy tanítónő tartozik az iskolaszék által kijelölendő osztályt vallásérkölesösen tanítani s a nyári gyermekmenházat is vezetni, mely utóbbiért külön 50 forint díjazásra számíthat. Az állomás szeptember 10-ig elfoglalandó. Tarna-Bod, 1899. augusztus hó 7. *Molnár János*, iskolaszéki jegyző.

A **borsod-szent-mártoni** róm. kath. kántor-tanítóságra vonatkozó pályázati határidő, mely a «Népnevelő» 31-ik számában közöltett: *szeptember 3-ig* meghosszabbított. *Vass Imre*, esperes-plebános.

Besztercebányai egyházmegye.

A **felső-apati** kath. kántor-tanítói állásra pályázat hirdettetik. Jövedelem készpénzben és terményekben 400 forint. Folyamodványok *augusztus végéig* a felső-apati plebánai hivatalhoz küldendők. (P.-Garam Sz.-Kereszt). 1—2

A **pálosnagymezői** róm. kath. magyar-német tan nyelvű iskolánál osztálytanítói állomásra *augusztus 20-ra* pályázat nyittatik. Fizetése: 300 forint a községtől, külön butorozott szoba, 30 méter kemény tűzifa, a mely értékesíthető, 400 forintig kiegészítés kiutásában. Kérvények esperesi-hivatalhoz *Ujbányára* (Bars-megye) nyujtandók. Tanítójelöltek is pályázhatnak.

Erdélyi egyházmegye.

A «Népnevelő» 24—25-ik számaiban a **csik-mindszent**i segédkántor-tanítói állomásra hirdetett pályázat határideje *augusztus 25-ig* meghosszabbított. Pályázhatnak okleveles tanítók, tanítónők, ideiglenes alkalmazásra óvónők is. *Iskolaszék*.

Győri püspöki megye.

Kisbaráthegyi (Győr-m.) róm. kath. elemi népiskolához a tanítói állomásra ezennel *augusztus 31-ig* pályázat hirdettetik. Fizetése 400 forint s esetleg az 50 forint korpótlék. Az állomás október 1-én foglalandó el. Kérvények felszerelve az iskolaszékhez küldendők. Kisbarát, 1899. július 31. (posta Nagybarát). *Dabovszky Sándor*, plebános, iskolaszéki elnök. 2—3

Nagyécsre, (Győr-megye) két róm. kath. osztálytanító kerestetik. Javadalom egyenkint 400 forint, egy szoba butorozva, 10 forintnyi kertátalány, korpótlékek. Oklevél föltétlenül szükséges. Választás *augusztus 27-én*. *Iskolaszéki elnök*. 1—2

Szomód (Tatatóváros mellett) róm. kath. osztálytanítói állomásra pályázat hirdettetik. Fizetése államségéllyel 400 forint, butorozott szoba, egy öl fa. Kérvények *augusztus 30-ig* küldendők ft. *Kávik J. Géza*, plebános, iskolaszéki elnök úrhoz.

A **mosony-szent-andrási** róm. kath. iskolaszék egy osztálytanítói állásra pályázatot hirdet. Jövedelem: 330 frt. (ebből elemezéseért fizet 120 forintot), lakás és egy öl fa. Tannyelv: német. Köteleles templomi szolgálatokban is segédkezni. Kérvények *augusztus 20-ig* az iskolaszék elnökségéhez küldendők.

A **szöllősi** (Komárom-m. u. p. Tata) r. kath. vegyes-osztályú iskolánál osztálytanítói állásra pályázat nyittatik folyó évi *augusztus 24-éve*. Fizetése egy polgári évre 400 forint, mely áll 300 forint községtől, 100 frt államségélyből; lakása egy tisztességes szoba, butorzat s fűtessel. Az államségély csak oklevelesnek adatik. Pályázhatnak okleveles tanítók, ezek hiányában okleveles tanítónők is. Tannyelv magyar, de a tót nyelv ismerete előnyös. Az állomás szeptember 1-én elfoglalandó, a mely időtől a fizetés is folyóvá tétetik. Kötelessége az iskolaszék által kütüzött osztályt önállóan vezetni, isteni szolgálaton az ifjúsággal jelen lenni, az ismétlő-iskolát kántor-tanítóval fölválta tanítani. Pályázók a fölszerelt kérvényeket a szöllősi róm. kath. iskolaszékre czimezve, az elnökséghez küldjék. *Iskolaszék*.

Kalocsai érseki megye.

Pályázat hirdettetik *Német-Palánkán* nyugdíjaztatás folytán megürült magyar tannyelvű róm. kath. elemi tanítói állomásra *augusztus 20-ig*; de a német nyelvnek teljes bírása is szükséges. Törzsjáradéka: 1. 400 forint havi részletekben és 2. öt hold szántóföld haszonélvezete adóteherrel; 3. szabad lakás. Ennek fejében tartozik majd a tanító egy elemi osztályt vezetni, a IV., V. s VI. osztály szababani tornázását tanítani és a gazdasági oktatással összekötött ismétlő-iskolát ellátni. Így a gazdasági ismétlő-iskola taníthatására minősítvényének kell lennie vagy folyamodványában oda nyilatkoznia, hogy azt legalább két év alatt megszerzi. A kellőleg felszerelt folyamodványok a német-palánkai róm. kath. iskolaszékre czimezve nt. *Szauer István*, kerületi tanfelügyelőhöz küldendők Obrováczra (Bács vm.)

Kassai egyházmegye.

Zsalobina (Zemplén-m.) róm. kath. kántor-tanítói állomásra *augusztus 26-ra* pályázat hirdettetik. Jövedelme: a hitközségtől 100 forint, államségély 198 forint, stóla 16 forint, párber 16 köből rozs (64 forint), 12 szekér

tűzifa (12 forint), két kataszt. hold szántóföld (12 forint). Két szobás lakás, konyha, kamra és gazdasági épületek, egy holdas belsőszéggel. Tannyelv: magyar-tót. Jelentkezhetni alólírott nál. *Szémann János*, zsalobinai plébános.

Kis-Domássa (Zemplén-m.) róm. kath. tanító kerestetik. Fizetése: a hitközségtől 100 forint, államsegély 285 forint, papéncz 15 forint, iskola fűtésére 15 forint. Két szobás lakás, istálló s egy kis kert. Pályázhatnak nőtanítók is. Tannyelv: magyar-tót. Kérvények *augusztus 20-ig* a zsalobinai plébániára küldendők.

Munkácsi egyházmegye.

Drágabártfalva (Bereg-m.) gör. kath. hitközségi rendszerezített másodtanítóságra *augusztus 20-ig* pályázhatni. Évi javadalmazása a hitközségtől 300 forint, lakás két szobából, belső kerttel, tűzifa a szükséglethez képest. Az okleveles tanító számíthat még folyó évben 100 forintnyi kiegészítés kieszközöltetésre.

Ardánházai másodtanítói állomásra pályázat hirdetetik. Jövedelme 50 forint készpénz, fél hold szőlő, két hold szántóföld a hitközségtől, 346 forint államsegély. Oklevéllel felszerelt kérvények folyó évi *augusztus hó 23-ig Kossey Elek* esperes-lelkészhez küldendők *Ardánházara*, u. p. Bereg-Kövesd.

Nagyvárad latin szert. egyházmegye.

A zsbói főkegyház róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdetik. Javadalma: három szoba, konyha, pinczéből álló lakás, fűskamra, kis kert: 300 forint készpénz, oklevelesnek 50 forint rendkívüli segély, tandíj 20-30 frt; némi stóla, 16 köbméter fa behordva, földvágya, melyből a tanterem is fűtendő, ügyes tanító melletjjövedelemre számíthat, nőtlen butorozott szobát kap. Kérvények *augusztus 30-ig* Görcsönbe, u. p. Zilah, intézendők. *Plébánia*. 1-3

Nyitrai püspöki megye.

Magyar-Soók-Szelőczére (Nyitra-m.) két kath. tanító kerestetik. Fizetés: közös, butorozott szoba, 300-300 frt, fűtésre 10-10 forint. Kérvények ft. *Gyürky István*, esperes-plébános írchoz, vagy alólírotthoz küldendők. Posta: Magyar-Soók. *Szentgyörgyi Ferencz*.

Nyitra városi róm. kath. elemi fiúiskola kiegészítő részét képező s ujonnan szervezett IV. kerületi fiúiskolához egy róm. kath. segédtanítói állásra pályázat nyitattatik. Javadalmazása 1000, azaz egy ezer korona tanítói fizetés és az iskolaépületben egy lakószoba, egy kis előszoba és fűskamrából álló lakás. Három évi sikeres működése után véglegesítették s a rendes tanítók rangfokozatába és törzsfizetéseik élvezetébe lép, mely 1200 korona tanítói fizetés, 300 korona lakbérilletmény, esetleg az iskolaépületben megfelelő lakás és a törvény által biztosított 100 korona ötödéves korpótlékból áll, mely utóbbi javadalom, tekintet nélkül a máshol töltött szolgálati évekre, a törzsfizetéstől számítottatik. A választásnál több évi gyakorlat előnyt nyújt. A megválasztott tanító tartozik állását szeptember hó első napján elfoglalni, az összevont osztályok egyikében az összes tantárgyakat tanítani, az ismétlő-iskolát vezetni, tanítványaival az egyházi szertartásoknál résztvenni és a tantestületi jegyzőséget díjtalanul vezetni. A kellően felszerelt folyamodványok a nyitrai róm. kath. iskolaszékre címelve, főt. *Zongor József*, esperes-plébános és iskolaszéki elnökhöz folyó évi *augusztus 24-ik* napjáig benyújtandók. Kelt Nyitrán, 1899. augusztus hó 8-án. *Jakubovich Sándor*, igazgató-tanító.

Pécsi egyházmegye.

A **simontornyai** (Tolna-m.) róm. kath. kántor-tanítói állomásra folyó évi *augusztus 27-ig* pályázat hirdetik. Javadalom: 1. Három szoba, egy konyha és pinczéből álló lakás melléképületekkel. 2. A hitközségtől 82 forint 95 kr. 3. Bor fejében a hitközségtől 46 forint 50 krajczár. 4. Négyfogatu szekérszéna helyett a politikai községtől 20 forint. 5. Négy kis-hold szántóföld a tanító által munkálva házikert 380 ööl: külső kert 966 ööl. 6. Minden házaspár után félmérő őszi eleség, vagy ennek hiányá-

ban tavaszi és 15 krajczár: az özvegyektől fele: jelenleg 443 adózó fél van összeírva. 7. Három ööl tűzifa helyett 50 forint 46 kr. 8. Stolaris jövedelem körülbelül 60 frt. 9. Három tanterem és két tanító szobájának fűtéséért, valamint a két tanító szobájának tisztogatásáért 54 frt. Tannyelv: magyar. Kötelessége: egy osztatlan iskolának vezetése, valamint az összes kántori teendőket — mindenben — önállóan végezni. A folyamodványok alólírott iskolaszéki elnökhöz nyújtandók be s a kitűzött napon, 27-én, személyesen megjelenni sziveskedjenek. *Simontornya*, 1899. augusztus 6-án. *Görög Incze*, h. plébános, iskolaszéki elnök. 1-2

A **kocsolai** (Tolna-m.) róm. kath. iskolához segéd-tanító kerestetik. Fizetése tanévre: 150 forint, élelmezés, butorozott szoba fűtéssel. Kötelessége: a rábizott osztályt tanítani, az ismétlősöket oktatni s a kántorságban segédkezni. 100 forint államsegély kilátásba van helyezve. Nem oklevelesek is pályázhatnak. Tannyelv magyar. Pályázati határidő *augusztus 20-ig*. Kérvények az iskolaszéki elnökhöz küldendők.

Rozsnyói püspöki megye.

A **pohorellai** (Gömör-m.) róm. kath. népiskolához másodtanítói állomásra *szeptember 10-ig* pályázat hirdetetik. Jövedelme: tizenkét hónapra utóhavi fizetéssel 400 forint, szabad lakás, három köből tűzifa. Teendője: a rábizott osztályok, valamint az ismétlők felének tanítása. Tanítási nyelv: tót-magyar. Tanítónők is pályázhatnak. *Kovács János*, iskolaszéki elnök. 1-2

Az **áji** (Abauj-Torna-m.) róm. kath. tanítói állomásra *szeptember 3-ra* pályázat hirdetik. Fizetése: a hitközségtől készpénz 205 forint, államsegély 119 forint, egy köb. buza, minden tanköteles után (40-50) 1 forint és 1/4 kukoricza, a termelő használatá, fél telek utáni legelő, fél telek utáni fa a hívek által vágyva és behordva, minden ismétlős után (10-15) 1 forint és egyéb járulékok 17 forint értékben. Folyamodványok fenti határnápig *Mahler K.* tornai plébánoshoz küldendők. Posta és vasúti állomás Tornán. 1-2

Az **uzapanyiti** róm. kath. kántor-tanítói állomásra pályázat hirdetik. Jövedelme: államsegéllyel 400 frtra van kiegészítve, esetleg 50 forint korpótlék. A harangozás rendezése folyamatban van, mit ha elvállal, 60 forintnyi díjazást nyer a megválasztott és még melletjjövedelemre is számíthat. Pályázhat okleveles egyéven kívül képezdész is. Pályázati határidő *augusztus 28-ika*. *Kútka Sándor*, egyházi elnök. Ura-Panyiton, (Gömör-m.) u. p. F-Balog, hová a folyamodványok intézendők.

Székesfehérvári egyházmegye.

Csepel (sziget, Budapest mellett) az ujonnan szervezett róm. kath. iskolánál osztálytanítói állásra f. évi *augusztus 27-ére* pályázat hirdetik: a tannyelv magyar-német, az ismétlőt fölváltva tanítani s a kántori teendőben a kántortanító mellett segédkezni tartozik. Fizetése 330 forint, ismétlőért 30 forint, kántori segédkezésért 40 forint, lakbér fejében 60 forint és 14 forint fűtési átalány: egy év mulva, ha kellő szorgalmat fejt ki, a korpótlékon kívül 50 forint fizetésjavítást kap. Az állás szeptember 1-én foglalandó el. Oklevél és egyéb működési bizonyítványokkal felszerelt folyamodványok *Zettner Sebő* esperes-plébánoshoz intézendők. 1-2

Szepesi püspöki megye.

Szepes-Podolin (vasúti állomás; gym.). A róm. kath. népiskolánál új tanítói állomás szerveztetett, melyre magyarul-németül jól tudó (esetleg orgonajátékhöz is értő), róm. kath. vallásu tanító kerestetik. Díjlevele: törzsfizetés a városi pénztárból 340 forint, ismétlő iskoláért 60 forint, lakbér címén 80 forint (esetleg természetbeni lakás) 27-28 m. (azaz nyolcz ööl) tűzifa házhoz szállítva, mi egyenlő 40 forintra, irodai átalány 4 forint, összesen 524 forint. Képesítő levéllel, erkölcsi és működési bizonyítványokkal felszerelt és a városi róm. kath. iskolaszékre címzett folyamodványok *Csanitta János*, kerül. tanfelügyelő és új-lubló (posta: Ó-Lubló) plébánoshoz *augusztus 25-ig* küldendők. A választás Podolinban augusz-

tus 29-én délután 1 órakor lesz. Személyes megjelenés kívántatik. Dr. *Pichalla Márton*, iskolaszéki elnök. 1—2

Szatmári egyházmegye.

A szaniszlói kántor-tanítói állomásra *augusztus 25-ig* pályázat hirdettek. Jövedelme: négy szoba, konyha, pince, kamrával, belső, külső kerttel bíró lakás; 25 hold szántóföld, melyet az elveto munkálat és adóját fizeti; párberben 32—35 köböl vegyes buza, 25—30 forint készpénz; alapított műsokból 46 forint 50 kr.; stólaból 80 frt; 12 köbméter fa beszállítva; a hitközségtől 42 forint; államsegélyből 28 forint; 6 drb marhára legeltetési jog; az irradationtól bizonytalan időre évenként egy hold tengeriöld használatá. Az oklevéllel, erkölcsi és működési bizonyítványhoz ellátott kérvényt. *Kontra Iquác*, esperes úrhoz intézendő *Csomakőre* (Szatmar-m.)

Szombathelyi egyházmegye.

A komjáthi (Vas-m.) róm. kath. segéd-tanítói állomásra pályázat hirdettek. Fizetés: szabad lakáson kívül, egy polgári évre 300 forint, havi utólagos részletekben fizetve. Teendője: egy osztályt önállóan vezetni, ismétlő iskolát tartani és a kántori teendőkben segédkezni. Tannyelv: német-magyar. A folyamodványok *szeptember 30-ig* az iskolaszéki elnökségéhez küldendők (Vas megye) Komjáthra.

Nemetújvárra (Vas-m.) róm. kath. okleveles tanító kerestetik. Fizetése egy polgári évre: 400 forint havi részletekben és butorozott szoba (agyneműn kívül). Kötelessége: az I. osztály, ismétlősök tanítása, valamint a kántori teendőkben segédkezni. Tanítási nyelv: magyar-német. Kérvények öt. *Maitz Jácint*, plébános úrhoz, *augusztus 15-20-ig* küldendők. Az állás szeptember 1-én elfoglalható. Tanítónak is pályázhatnak.

A **szent-peterfai** (Vas-m. posta Monyorókerék) róm. kath. iskolához képezített vagy képezdevezgett osztály-tanító kerestetik. Tannyelv: magyar. Fizetése: polgári évre 300 forint, havi előleges részletekben; butorozott szoba, agyneműn kívül, és fa. Pályázati határidő *augusztus 31-ig*. Kérvények az iskolaszékhöz küldendők.

A **borosgödör-sándorhegyi** egyesített róm. kath. tanítói állomásra *fülöp hó 29-ére* pályázat hirdettek. Fizetése 414 forint készpénzben, 10 forint kántori. Szabad lakás két csinos szobával, konyhával, házikerttel. Az 50 forint korpótléket az állam fizeti. Tannyelv: német-magyar. A kérvények a felső-rönöki plébánia-hivatalhoz küldendők. U. p. *Alsó-Rönök*, Vas megye. *Bartl József*, iskolaszéki elnök. 1—2

A **vas-csakanyi** róm. kath. iskolánál a másodtanítói állásra *augusztus 27-ére* pályázat nyitattik. Fizetése: polgári évre 350 forint, havi előleges részletekben, butorozott lakás, tüccsel és tisztogatással. Kötelessége: az I.—II. vegyes osztály és ismétlő-űűk tanítása, kántoriakban díjtalan segédkezés. Okleveles és képezdevezgett tanítók kérvényeiket az iskolaszéki elnökségéhez küldjék. Nótanítók is pályázhatnak. A megválasztott tartozik állását szeptember 15-ig elfoglalni, mely naptól fizetése folyósítottatik.

Váci egyházmegye.

Jánoshida (Jász-Nagy-Kún-Szolnok-m.) községben egy 225 forint, butorozatlan szoba az új iskolaépületben és az esedékes ötödéves korpótlékekkel javadalmazott tanítói állásra *augusztus 20-ig* pályázat hirdettek. Megjegyeztetik, hogy a fizetésnek 400 forintra államsegély útján való fölemelése az állás betöltése után a község által kérelmezettü fog. Pályázhatnak róm. kath. oklevéllel bíró és képezdevezgett tanító urak, a kik is kérvényüket főtiszt. *Fábrgy Pál* egyházi elnök úrhoz küldjék be. Ifj. *Poczik*, jegyző. 2—2

A **dunakeszi** róm. kath. iskolánál egy fitanítói állásra pályázat nyitattik. Fizetése: 200 forint, ismétlő-iskolaért 50 forint, egy öl fa, kert, szoba és előszobából álló lakás, 300 forint törzs-fizetésének 400 forintra való fölemeléseért a közökt. miniszter úrhoz a kérvény be van adva. Kötelessége: IV—VI. egyesített osztály és az ismétlő-iskolának vezetése, továbbá szükség esetén a kántor helyet-

tesítése. Kérvények folyó évi *augusztus hó 27-ig Révész István*, plébános, iskolaszéki elnökhöz beküldendők. — *Bazsanth Vince*, iskolaszéki jegyző.

Törtelen (Pest-m.) róm. kath. tanítónői állomás üresedvén, fizetés 300 forint, évi falletmény 20 forint, tandíj 30 forint, szabad lakás, házikert-illetmény. Képesített övödásnök is pályázhatnak, ha két év alatt a tanítói képesítést megszerzik. Folyamodások erkölcsi bizonyítványnyal, *augusztus 20-ig Csajka Lajos*, plébánoshoz küldendők.

Bujákon (Nógrád-megye) *szeptember 15-ére* okleveles katolikus tanító szükséges, ki a kántorságban segédkezni, ismétlőket is oktatni tartozik. (Utóbbiért kilátás 30 forintra). Javadalom: 320 forint, két öl tűzifa fölgyva, államsegély 56 forint, lakás. Pályázat *augusztus 31-ig*. *Plébános*. 1—2

Veszprémi egyházmegye.

Az **orosztony-baksaházi** (Zala-m.) másodtanítói állomásra — mely 300 forint állami segély, 50 forint községi járulék, tűzifa és butorozott szoba, fizetéssel javadalmazatik — *augusztus 15-ére* pályázatot hirdetek. Okleveles nótanítók előnyben részesülnek. *Müllstein Lajos*, lelkész.

Somogy-Szent-Miklósra segéd-tanító kerestetik. Fizetése: polgári évre 120 forint, élelmezés, butorozott szoba, fűtés és tisztogatással. Teendője: egy osztály vezetése, az ismétlők oktatása és kántoriakban segédkezés.

A **csokonyai** (Somogy-m.) róm. kath. elemi népiskolánál egy tanítói állásra pályázat hirdettek. Fizetése: gróf Széchenyi Géza úrtól 340 forint. Ha szabad idejében a gazdaságban segédkezik, 60 forintra több. Butorozott szoba és fűtőanyag. Kántori teendőkben segédkezni tartozik. Tannyelv: magyar. Folyamodványok *augusztus 20-ig Horváth Zs. Agoston*, plébánoshoz küldendők.

Vid (Veszprém-m.) főkhittközség róm. kath. kántor-tanítói állomására *augusztus 21-ig* pályázhatni. Javadalma: cseréppel fedett lakás, hat hold szántóföld, bérjövödelme 100 forint. Párber, tandíj, munka stb. értéke: 204 forint. Alapítványokból: 34 forint 25 kr. Államsegély: 152 forint. A földek bérértékével összesen 482 forint. Tanköteles: 40, tannyelv: magyar. Kérvények *Dábronyba* u. p. Nagy-Alasony küldendők *Rácz Ferencz*, iskolaszéki elnökhöz.

1 forint 30 kr. előleges beküldése ellenében a «**Gyász-misé-Énekek**» megrendelhető *Litkey Menyhért*nél Torna-Uj alun. 1—2

Erős szerkezetű, hangolást jól bíró zongora 45 frtért eladó. Tudakozhatni banka-i tanítónál, posta: Pöstyén.

Orgona-építési műintézet.
RIEGER TESTVÉREK
Budapest, Garay-utca 48.

Rieger Testvérek Jägerndorfi (Osztr.-Szül.) cs. és kir. udvari orgona-gyáranak fiókja. Legolcsóbb áron kiváló orgonákat szállítanak.

A cég 25 évi fennállása óta

700-on felül új orgonát

épített, melyek közül 255 esik Magyarországra, a többiit Norvégiába, Németországba, Romániába, Orosz-, Olasz- és Törökországba szállították.

Orgona-árjegyzékek ingyen és bérmentve.